

Roberto J. PAYRO (1867-1928) werkte als Argentijnse journalist van *La Nación* in België, tussen 1909 en 1923. Tijdens de Eerste Wereldoorlog, was hij tegen de neutraliteit van Argentinië omdat de Duitsers de Argentijnse vertegenwoordiger neergeschoten hadden. De Duitsers hebben dan PAYRO belet als journalist verder te werken. Hij is dus begonnen Belgische legenden te verzamelen. Hij werd vriend, o. a., van Isidoor TEIRLINCK. De tekst « Mieke y el Kabuter ; una leyenda belga » werd, eerst, op 21 september 1924 in *La Nación* van Buenos Aires uitgegeven, daarna in *El Monitor de la educación común* van 1927 (t. 96, blzd. 650) en in *El Diablo en Bélgica* (1953) verzameld. Die tekst bestaat al in het Frans in *Le Diable en Belgique* (IEA3637).

Mieke en de kabouter.

Terwijl ze braambessen, frambozen, aalbessen en wilde noten zocht voor haar kleine broertje Pieter, die heel erg ziek was, verdwaalde Mieke in het bos. Gedurende een hele tijd zocht ze haar weg zonder zich ongerust te maken, want ze was een moedig meisje. Uitgeput ging ze aan de voet van een boom zitten om wat uit te rusten en viel in slaap. Met haar grote blauwe ogen – als ze open waren – haar wangen als appeltjes en haar lange blonde lokken was Mieke echt schattig. Ze had pas haar ogen gesloten als een oude kabouter daar langs kwam. Verbaasd en bekoord door het meisje

bleef hij staan om bij haar de wacht te houden, terwijl hij schommelde op het buigzame blad van een varen. Als Mieke wakker werd, kon men zich haar verrassing inbeelden als ze het kleine oude mannetje ontdekte met een baard tot aan de knieën. Maar de kabouter sprong van zijn hangmat met de lichtheid van een vogel. Kwam naar haar toe en stapte als een meeuw, lachte haar hartelijk toe en zei :

- Wat heb je mooi haar, lief kind. Laat het me afknippen, en ik geef je een gouden ring.
- Neen – antwoordde Mieke en ze rimpelde haar kleine mond die zo rood was als een hart. Ik mag je niet mijn haar laten knippen. Onze-Heer heeft ze mij gegeven en ik moet ze bewaren.
- Laat mij je lokken knippen – drong de kabouter aan – en je zult het mooiste speelgoed van de wereld krijgen : een keukentje met zijn ketels, zijn potten, zijn pannen en zijn zilveren schotels.
- Neen – herhaalde Mieke –. Ik kan je de lokken niet geven die de Heer heeft laten groeien.
- Ik heb ze nodig, ik houd ervan en zal je nog veel meer geven. Geef ze mij en je zult een klein vogeltje hebben dat mooier zingt dan een nachtegaal, met meer kleuren dan een vlinder en dat elke dag een ei legt. Hij zal je veel plezier geven en zal van jou de rijkste persoon van het dorp maken, zelfs van de stad Lier waar nochtans mensen wonen met een goed gevulde portemonnee.

- Zelfs niet daarvoor. Ik geef het haar niet die de Heer heeft laten groeien – wederantwoordde Mieke. De kabouter had een gebaar van slecht humeur, streefde onthutst zijn kin en riep uit :
- Vervloekt ! Ik heb nog nooit zo een dwaas meisje gezien ! ...

Hij ging weer naar het blad van het varenblad, sprong erop en liet zich weer schommelen terwijl hij zei :

- Zeg eens, is het waar dat jouw kleine broertje Pieter erg ziek is ?

- Ja – antwoordde Mieke.

- En dat hij erg veel pijn heeft ?

- Spijtig genoeg, ja ! – zegt het meisje met een zucht.

- In dat geval heb ik hier wat je nodig hebt ! – riep de kleine kabouter uit en speelde ongegeneerd met een klein zakje dat hij over zijn schouder droeg.

- Wat is het ? – vroeg Mieke geïnteresseerd.

- Het zijn wonderbare kruiden ... Als je ze in water zet en aan je broer te drinken geeft, zal hij genezen.

- Echt waar !

- Zoals ik het zeg !

- Geef ze mij ! Oh geef ze mij !

- Langzaam. Je moet me eerst jouw lokken laten knippen.

- Wel, knip ze maar ! – zegt Mieke terwijl ze naar de kabouter stapt bedroefd maar vastberaden. Maar deze laatste bleef schommelen zonder een woord te zeggen en keek haar met zijn kleine oogjes als kolen aan. Eindelijk voelde hij in zijn zakje en nam een schaar –

die voor Mieke enorm leek – gleeed van het varenblad, ging naar het meisje toe en deed alsof hij de lokken wou knippen. Hij nam ze in zijn kleine handen, begon ze te strelen, lachte en vroeg :

- Houd je veel van jouw broertje ?

- Heel veel ! – antwoordde Mieke met een benauwde stem.

- En dat mandje met braambessen en frambozen is voor hem?

- Ja, maar ik ben verdwaald en ik moet de weg terug vinden.

- Kom, ik zal je de weg tonen ... en jouw lokken zal ik afknippen aan de rand van het bos.

- Maar je zult mij de kruiden geven ?

- Hier zijn ze.

- Dank je wel !

Ze vertrokken en stapten gedurende een hele tijd. De kabouter zwaaide met de schaar alsof het een enorm zwaard was. Hij stopte als het bos dunner werd en toonde met zijn vinger :

- Kijk, daar is de boerderij waar je woont ; je kunt nu niet meer verloren lopen. Ga op je knieën zitten dat ik jouw lokken kan afknippen. Mieke bleef een hele tijd op haar knieën zitten ... en als ze haar ogen weer open deed was de kabouter verdwenen.

Pieter genas dankzij de kruiden van de kabouter.

Op een dag, terwijl ze in het bos wandelde, vond Mieke een keukentje met potten en zilveren vaatwerk.

De volgende dag vond ze een gouden ring. De derde dag was het een klein vogeltje dat haar kamer binnen vloog en op haar schouder ging zitten ... Maar Mieke bleef altijd belangeloos en hield van haar naasten tot de opoffering.

Nota :

De vermoedelijke bron van PAYRO bevindt zich in de franstalige versie van « *Les nains récompensent l'amour fraternel* » in TEIRLINCK (I.), *Le Folklore flamand (folklore mythologique)*; Bruxelles; Charles Rozez libraire éditeur; 1890, blzd 150-151. Nochtans werd in dat verhaal geen voornaam vermeld. PAYRO heeft misschien de voornaam « MIEKE » in het andere verhaal « *De kaboutermannekens en de verliefde jongeling* » (nummer 178 in DE COCK (A.) & TEIRLINCK (I.), *Brabantsch sagenboek*, blzd. 198) gevonden. (CDE)

Extrait de “ Le Diable en Belgique ”, collection “ IDES ... ET AUTRES ”, volume 36-37. (Publication du CENTRE de DOCUMENTATION de l'ETRANGE, en abrégé CDE).

Copyright :

- voor de Spaanse versie, “ El Diablo en Bélgica ”, 1953, Julio E. Payro et Editorial Quetzal ;
- voor de Nederlandse vertaling, 2013, Anne MOERS.